

Column
Atze Boerstra

Atze Boerstra is directeur van adviesbureau bba binnenmilieu en hoogleraar gebouwinstallatie innovatie aan de TU Delft. Hij laat iedere editie zijn licht schijnen over heikele en minder heikele onderwerpen in de installatie-sector.

DENK VOORUIT

Altijd een goed idee. Verder kijken dan je neus lang is. Op www.denkvooruit.nl is te zien wat wij burgers volgens de overheid in huis moeten hebben om het 3 dagen alleen uit te houden als de stroom langdurig uitvalt of er anderszins sprake is van een noodsituatie. Ik weet niet hoe het u vergaat, maar bij mij thuis leidt zo'n advies tot behoorlijk wat discussies over wat nu wel en niet verstandig is om in huis te hebben als de nood aan de man/vrouw is.

Laten we het 'noodpakket denken' eens projecteren op onze gebouwen. In hoeverre zijn die eigenlijk voorbereid op eventuele noodsituaties, denk aan bijvoorbeeld een forse overstroming of een grootschalige cyberaanval? En hoe 'disaster-proof' zijn onze gebouwinstallaties eigenlijk?

Stroomuitval betekent onder andere dat mechanische ventilatiesystemen het niet meer doen. Geen probleem natuurlijk als dergelijke systemen een keer een half uurtje uit staan. Maar urenlang niet ventileren, dat is ongewenst, zeker in bijvoorbeeld scholen of verpleeghuizen. Denk in dit verband aan de risico's op onderlinge overdracht van infectieziekten. Misschien geen slecht idee om in de technische ruimte een doos mondkapjes klaar te zetten, voor het geval het ventilatiesysteem inderdaad een keer langdurig uit valt?

Stroomstoringen op zomerse, zonnige dagen zijn dan weer extra gevaarlijk uit oogpunt van oververhitting. Stel je eens voor: een kantoorgebouw uit de jaren 80, met gesloten gevel, een hoog percentage glas en koelmachines die overuren draaien. Valt daar de stroom langdurig uit, dan is er waarschijnlijk

maar één mogelijkheid: evacueren! Echt robuuste gebouwen hebben natuurlijk - als aanvulling op centrale klimaatinstallaties - te openen ramen. Zodat je iets van een optie B verkoelingsmogelijkheid hebt, mocht er sprake zijn van langdurige stroomuitval.

Gaat het om uitval van stroom- en gastoevoer in de winter, dan is onderkoeling een serieus risico. Zeker als het gaat om gevoelige groepen, jonge kinderen en ouderen. En zeker in de woningbouw. Wat we daarmee kunnen? Lastig. Het antwoord van de gemiddelde hardcore prepper op deze vraag zal iets zijn als: 'laten we zorgen dat we een low tech back-up oplossing klaar hebben staan in de vorm van een voorraadje hardhout en een allesbrander. Verre van ideaal qua luchtkwaliteit, maar op papier qua thermisch comfort effectief.

Een elegantere winteroplossing ligt in de microklimatiseringhoek. Als we nu eens zouden zorgen dat we thuis iets van een elektrische warmtekussen of warmtedeken in huis hebben met ingebouwde (preventief altijd opgeladen) accu, dan zouden ook de meer kwetsbare medemensen onder ons in elk geval de eerste 12 uur thermisch gezien goed door kunnen komen bij een ramp.

Al met al best een aantal zaken waar we als professionals net wat vaker over

na zouden kunnen denken. Met in het achterhoofd out-of-the-box noodszenario's, die niet alleen onszelf maar ook onze gebouwen en gebouwinstallaties kunnen treffen.

Nog even terug naar het noodpakket advies van de overheid. Bij dit soort overheids campagnes vraag ik me wel altijd af: oké, stel dat we allemaal braaf doen wat er gevraagd wordt om beter voorbereid te zijn op je-ne-sais-quoi, wat doet de overheid zelf eigenlijk? Wat doet Vadertje Staat om te zorgen dat we als maatschappij meer 'disaster-resilient' zijn? Ik begreep dat er onder meer een plan klaar ligt om het luchtalarm per eind 2025 af te schaffen. Lekker handig als er een keer sprake is van een lokale of landelijke noodsituatie, waarbij het signaal van het mobiele netwerk verstoord is. Mooi inclusief ook richting de 2,5 miljoen digibeten in ons land.

Dat gezegd hebbende.... Ook ik denk dat het tijd is, gegeven de ontwikkelingen op het wereldtoneel, om veel alerter en zelfredzamer te worden. Enig omdenken als het gaat om noodsituatieveerkracht en de robuustheid van onze installaties, dat kan zeker geen kwaad.